

Mener fastlegene e

Antallet barn og unge i psykiatrien kan reduseres til det halve hvis myndighetene er villige til å satse på fastlegene.

Per Erik Fallet

per.erk.fallet@b.no

483 54 894

LILLESTRØM

Påstanden kommer fra Ole Rikard Haavet, forsker ved Universitetet i Oslo og fastlege på Lillestrøm Legesenter.

– Helsepolitikkerne må løfte blikket og tenke nytt. Hvis de legger til rette for kompetanseheving innenfor fagfeltet for landets fastleger, vil over halvparten av de barna som i dag blir henvisst til spesialisthelsetjenesten, i stedet kunne få behandling hos fastlegen sin, sier Haavet, som i en årrekke har forsket på barn og unges psykiske helse.

Kognitiv terapi

Han har selv erfaring med effekten av forslaget han nå bringer på banen. På Lillestrøm Legesenter har fem fastleger, inkludert Haavet, tatt tilleggsutdanning innen kognitiv etterdistribusjon – en terapi som har dokumentert effekt ved behandling av barn og unge med psykiske plager, som angst og depresjon.

– Vi har flere pasienter i den aktuelle aldersgruppen som går i kognitiv terapi hos oss. Behandlingen er svært effektiv og resultatene er gode. Barna får raskt hjelp, noe som er svært viktig med tanke på et godt resultat, sier Haavet.

Han mener dette er barn som ikke har noe i spesialisthelsetjenesten å gjøre.

– Likevel blir mange i samme situasjon henvisst til spesialistene fordi fastlegen mangler den nødvendige kompetansen, sier Haavet.

Står nærmest

Innspillet om fastlegesatsing kommer som følge av at Romerikes Blad nylig omtalte den kraftige henvissingsøkningen til Barn og unges helsevern (BUP) på Romerike – en økning som presser fagressursene til det ytterste.

Haavet mener presset på BUP kan reduseres betydelig, slik at BUP i hovedsak kan konsentrere innstesen overfor de barna som har det vanskeligst.

Landets allmennleger har cirka tre millioner konsultasjoner med barn og unge i løpet av året. Ingen i helsevesenet har så

SAKENS GANG

Kraftig press på psykiatrien

PRESSER: Romerikes Blad 22. april i år.

nær kontakt med den aktuelle gruppen som dem. Ved å bli tildeelt ressurser til etterutdanning og forskning, ville legene ikke bare vært i stand til å behandle mange, men også kunne avdekke psykiske plager på et tidligere tidspunkt, og før det blir alvorlig sykdom. Det er enkle teknikker, men de må læres, sier Haavet, som underviser i disse på medisinstudiet ved UiO.

Ifølge forskeren har kun 250 av landets 4.500 fastleger en etterutdanning etterutdanning innen fagfeltet kognitiv terapi. 1.200 har tatt en kortere tilleggssutdanning.

Twiler på effekten

– Ulike helseministre og sentrale helsepolitikere har de siste tiårene snakket varmt om satsing på barne- og ungdomspsykiatrien. Problemet er bare at når de satses, utelater de å involvere den yrkesgruppen som er den nærmeste til å hjelpe, nemlig fastlegene, sier Haavet.

Han peker på at aller viktigst er satsing på forebyggende arbeid, for eksempel i skolene, men at også den må være kunnskapsbasert.

Når det gjelder noen av dagens tiltak i kommunene er Haavet sterkt i tvil om de i det hele tatt har noen effekt.

– Tiltak bærer ofte preg av å være resitkulerte. De samme tingene gjøres igjen og igjen. Men det gjøres svært lite for å undersøke om tiltakene har noen effekt. For meg ser det ofte ut som om tiltakene i seg selv er viktigere enn innholdet i dem, sier Haavet.

Bak lukkede dører

Han hevder også at resultatene av dagens forskning ofte forblir bak lukkede dører i akademiske miljøer og sjelden når fram til dem i helsesektoren som er nærmest barna.

Derfor er det så viktig at legene som møter disse pasien-

ter får mulighet til å forske. De tar med seg erfaringene tilbake i praksisen og i møte med pasientene. I tillegg kan de dele kunnskapen med ansatte i de øvrige helseinstansene lokalt, sier Sjøli.

Hun deler også Haavets skepsis til mange av de forebyggende tiltakene.

– Vi har altfor lite kunnskap om hvorvidt de ulike tiltakene virker. Også dette er områder det åpenbart må forskes mer på, sier Sjøli.

BARN I TERAPI: Ole Rikard Haavet, dr.med. og forsker ved Universitetet i Oslo og fastlege på Lillestrøm Legesenter grad tilrettelegger for at fastlegene kan ta nødvendig etterutdanning innen fagfeltet. På Lillestrøm Legesenter presjon.

tene, blir tilført ressurser til å drive forskningsarbeid. De tar nemlig med seg erfaringene i

møtet med pasientene, sier Haavet. Med klar adresse til helsemi-

Hun understreker at Høyre har foreslått å styrke fastlegene, men også å få etablert faste psykiologer i kommunene som arbeider i forhold til barn og unge.

– Likeså er satsingen på helsestretene og helsestasjonene vel så viktig. De har kontakt med barna fra de blir født og oppover til videregående skole. Også fastlegene må huske på hvilken ressurs de representerer og arbeide tverrfaglig lokalt, sier Sonja Sjøli.

– **KLOKE TANKER:** Stortingsrepresentant Sonja Sjøli (H).

Kompetar

LILLESTRØM: – Fastlegene har en sentral rolle i systemet vårt, og vi er helt avhengige av at den faglige kompetansen er til stede for at ordningen skal fungere godt. Jeg deler Ole Rikard Haavets tanker om at fastlegene bør ha en større rolle innenfor barn og unges psykiske helse, sier avdelingsjef Morten Grøvli på Barn og unges helsevern (BUP) på Romerike.

Han forteller at kunnskapen om tematikken varierer sterkt

r løsnin gen

Stort press på barne- og ungdomspsykiatrien på Romerike

er overbevist om at presset mot barne- og ungdomspsykiatrien vil avta betydelig hvis myndighetene i større flere av fastlegene kompetansen på plass og gir barn og unge behandling for psykiske plager som angst og de-

FOTO: LISBETH ANDERSEN

men når ressursene i Helse-Nor-
ge skal fordeles.
– Jeg har gjennom årene rede-

gjort for dette overfor myndighe-
tene en rekke ganger. Sentrale
politikere har uttalt at de ser ge-
vinsten av en slik satsing, men
ingen har så langt gjort noe med
saken, sier Ole Rikard Haavet.

en spriker

frå lege til lege.

– Noen leger har bra kompe-
tanse på feltet og involver seg
aktivt. I andre tilfeller er det
vanskelig å få legene med fordi
de ikke har den nødvendige
kunnskapen. Det kan også være
vanskelig å få enkelte fastleger
til å prioritere møter og samar-
beid rundt barn og unge med
psykiske vansker, sier Grøvl.

Som Haavet, tror han, at langt
flere barn kunne fått god be-
handling hos fastlegen for psy-

kiske plager.
– Jeg tror absolutt at flere
barn og unge kunne fått tidli-
gere hjelp på et lavere nivå enn i
spesialisthelsetjenesten, sier
Morten Grøvl.

POSITIV: Avdelingsjef for BUP Ro-
merike, Morten Grøvl.

FOTO: KAY STENSHJEMMET

DAGENS SKOLE: Vesterkaun skole skulle nedlegges for en del år
siden. Nå kan den bli flyttet nærmere Frogner og få 900 elever. Da-
gens skoletomt er likevel et av tre alternativer i den videre disku-
sjonen om plassering av den nye skolen. Dagens skole ligger rett
ved skog og natur.

ALLE FOTO: RUNE FJELLVANG

Sirkler inn skoletomt

Drøye 20 alternativer for plassering av nye
Vesterkaun skole er nå redusert til tre. I hvert fall
hvis politikerne følger rådmannen.

Rune Fjellvang
ruf@rb.no 900 49 489

■ FROGNER

I kveld skal miljø- og utvik-
lingsutvalget se på tomtealter-
nativene for en ny Vesterkaun
skole. I morgen er det oppvek-
sturvalgets tur.

Saken er at rådmannen har
gått inn for å utrede tre av de
foreslåtte alternativer for plas-
seringen av 1-10-skolen som er
planlagt med 900 elever.

Nærmere Frogner?

Alternativene som nå gjenstår
er dagens skoletomt på Lun-
dermoen, Hvalsjordet mellom
fylkesvei 171 og Gardermoba-
nen, samt et område sør for
Frognervegen, mellom Hval og
Frogner kirke.

For snaut et år siden vedtok
Sørums kommunestyre den
framtidige barnehage- og sko-
lestrukturen i Sørums fram mot
2040. Der ble det vurdert å flyt-
te Vesterkaun skole nærmere
Frogner og se denne i sammen-
heng med Frogner/Melvold
slik at en på sikt får to jevnbyr-
dige skoler som har kapasitet
til å ta veksten i begge skole-
kretsene de neste 25 årene.

Av samtlige alternativer var
dagens Vesterkaun skole det
østligste, mens plassering i
Vardfjellet boligområde var
det vestligste.

Langt til idrettsanlegg

Ved å plassere den nye skolen
der den ligger i dag kreves det
at man legger beslag på 35 de-
kar jordbruksjord i tillegg til 9
dekar åker som allerede er re-
gulert til skoleformål.

KANSKJE HER? Jordet sør for
Frognervegen og øst for kirke-
vegen er aktuell som skoletomt
for Vesterkaun skole.

På minussiden noteres det at
man ikke kan dra nytte av
idrettsanleggene til Frogner IL
og at stedet ligger langt fra
Frogner, der flertallet av fram-
tidas elever kommer til å bo.

I utredningen tar man med
både nordre og søndre del av
Hvalsjordet.
Her viser man til at det er
under 1,2 kilometer til idretts-
anleggene i Frogner idretts-
park, men at alternativene kre-
ver betydelige investeringer i
gang- og sykkelveier i retning
idrettsanlegget, at området er
støyutsatt og at det kan komme
i konflikt med eventuell framti-
dig lokalisering av en jernba-
nestasjons.

Trang undergang

Når det gjelder jordet sør for
Frognervegen kommer dette i
konflikt med jordbruksinteres-
ser. Positiv er den korte av-
standen til idrettsanleggene,
mens det på minussiden trek-
kes fram at det er smalt og dår-
lig tilrettelagt for gående og sy-
klende i jernbanundergangen
under Hovedbanen.

Alternativet ligger godt
under en kilometer fra Frogner
skole.

STØYUTSATT: Hvalsjordet, både sør og nord, er med i diskusjo-
nen. På bildet settes det opp setningsmåler på sørrenden av tomta.